

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Redna vsak četrtak in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrta leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 8 K. Kdor hoče sam ponj, plača na leto samo 8 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopiše do odpovedi. — Udje „Kmetov in delavcev društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroska cesta št. 5. — Vseprejema naročnine, inserate in reklamacije, mesta št. 5. — Rokopis se ne vrača. — Upravništvo: Koroska cesta št. 5. — Inserate se plačuje od enostopne podivrske do enkrat 25 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 50 vin. Za večkratne oglašne primeran popust. Inserat se sprejema do srede jutraj. — Za vsake reklamacije se poštnine proste.

Današnja številka obsega 10 strani in Gospodarske Novice.

Prestolonaslednik Franc Ferdinand.

Naš zunanji minister grof Berhtold namerava odstopiti. Njegova politika zadnjih dni, ko bi bili skoraj prišli do vojske s Črno goro, ni ugajala na najvišjih mestih. V dunajskih in berlinskih nemških časnikih smo čitali, da je prestolonaslednik nadvojvoda Franc Ferdinand odločno odbojal Berhtoldovo politiko, ki bi nas bila skoro spravila v krvavo vojsko s Črno goro in nas na ta način za desetletja in desetletja osvražila pri balkanskih Jugoslovanih.

Može, ki poznajo vse tajne niti naše zunanje politike, pravijo, da je sploh vsa ona dejanja, iz katerih je odsevala naklonjenost do balkanskih zveznikov, pripisovati na račun našega prestolonaslednika. Zli duhovi, kateri so od vsega početka hujskali na vojsko proti slovanskim državam na jugu, prej proti Srbiji, sedaj proti Črni gori, so baje nekateri nemški in madžarski uradniki našega zunanjega ministrstva, kateri so pritiskali na Berhtolda, da je večasi zavozil precej hudo proti slovanskim državam na jugu. V srcu je grof Berhtold tudi Slovan, kajti na Moravskem, kjer ima svoja posestva, je vpisan v češki volilni katester in voli s katoliško-narodno stranko. Razven nekaterih, Slovanom sovražnih nemških in madžarskih uradnikov zunanjega ministrstva nosijo križdo, da smo parkrat prišli prav blizu vojske, tudi zastopniki naše države pri balkanskih zveznikih. Razven poslanika na Črni gori so baje sami za to službo nezmožni ljudje. Naš zastopnik v Sofiji je izvedel za vojsko še-le, ko je že izbruhnila. Bolgarski vojaki so že koralili proti Turkom, a naš zastopnik na Bolgarskem je brzojavil na Dunaj, da je v Bolgariji še mir. Zastopnik naše države v Beogradu je Madžar, ki še dosedaj ni smatral za vedno, da bi se naučil jezika srbskega naroda, pri katerem nas zastopa. Zato tudi malo izve, ali pa kar izve, je nezanesljivo. To se je pokazalo pri njegovih poročilih o konzulu Prohaski. Ravnanje Srbov s konzulom Prohasko je risal tako, da bi bila res vojska potrebna. Toda izkazalo se je, da so mu njegovi zaupniki dajali kriva poročila, in cela naša zunanja politika je bila osmešena. Sedaj je bel-rajske poslanstvo postalo previdnejše, z njim tudi uradništvo zunanjega ministrstva, in kaj je posledica? Mi dobivamo v Srbiji polagoma prijateljev. Ko so hoteli nekateri srbski trgovci pred kratkim upeljati bojko avstrijskega blaga, so vstali treznejši srbski

trgovci ter od tega odločno odsvetovali. Pred pol letom bi bilo kaj takega na Srbskem še nemogoče.

Naša zunanja politika mora dobiti za prihodnje čase drugo smer. To potrebo so pokazali dogodki ob sedanji vojni na Balkanu. Trenotno smo zvezani z Nemčijo in Italijo. Nobena nam ni bila zanesljiva prijateljica. Nemčija nas je sicer hujskala na takozvani odločen nastop proti balkanskim Slovanom, toda kakor hitro bi bilo moralo priti do vojske, je odrekla svojo pomoč in odsvetovala. S to politiko je dosegla, da so nas in naše blago začeli na Balkanu mrzeti, a uvoz nemškega blaga je rasel z vsakim dnevom. Italija pa je itak čakala samo trenutka, da se mi zapletemo kje v vojsko. Potem bi sama vzela to, po čemer že dolgo hrepeni, Albanijo, in ako bi se nam slabo godilo, tudi naše italijanske dežele. V nesreči se spozna prijatelj in mi smo spoznali, da Nemčija in Italija nista naši prijatelji.

Bodoča naša zunanja politika se bode morala naslanjati na jug in na vzhod, na balkansko zvezo in na Rusijo. Zato pa je treba, da z jugoslovanskimi državami ne pridemo sedaj predalet vsaksebi in da se jim kar najhitreje približamo kot odkritosrčni prijatelji. V tem smislu je uplival ves zadnji čas že naš prestolonaslednik Franc Ferdinand ter si za ohranitev miru dobil nevenljivih zaslug. Njemu in cesarju, ki je sploh znan kot velik zaščitnik in prijatelj miru, se imamo zahvaliti, da naša država ni prišla v tir, v katerem bi jo radi videli vsi neprijatelji avstrijskih in izvenavstrijskih Jugoslovanih.

Na Balkanu.

Avstrija se je vendar ustrašila skupnega nastopa z Italijo v svrhu pomirjevanja Albanije. Izvolila je drug pot ter z mirnim posredovanjem pri Esad-paši in Turčiji dosegla, da turške čete zapustijo Albanijo in da Esad-paša ne bo delal več nobenih težav. Sploh pa še danes ni razjasnjeno, ali se je Esad-paša res proglasil vladarjem Albanije ali ne. Mnogi so prepričani, da je bila to le dobro premišljena italijanska laž, ki bi naj bila Italijanom pomagala do tega, da gredo pomirjat Albanijo in da se v njej na lep način vgnezdijo za vse večne čase. Skraja naše zunanje ministrstvo po svojih zastopnikih ni bilo dobro poučeno o položaju v Albaniji ter je že hotelo skleniti skupen nastop. Toda poveljnik našega brodovja pred črnogorsko-albansko obaljo, kontraadmiral Njegovan, rodom in po mišljenju vrl Hrvat, je našo vlado še pravočasno opozoril na italijanske spletke in grof Berhtold je začel takoj piskati na drugo piščalko. Sploh se

je v sedanjih napetih časih, kakor zatrjujejo poučeni krogi, dokazalo, da ima načelnik generalnega štaba, Konrad Hecendorf, boljše podatke o zunanjih zadevah nego grof Berhtold. Vojaški izvedenci pri zunanjih poslaništvih so sposobni ljudje, ki razumejo jezik in razmere naroda, pri katerem nas zastopajo, Berhtoldovi uradniki pri poslaništvih pa ljudje, ki imajo mnogo denarja, plemenitaške naslove, a večkrat premalo možgan.

Gotovo je torej sedaj, da se bojni izlet Avstrije in Italije v Albanijo ne bo vršil. Naše zunanje ministrstvo uradno razglša, da ne bomo sli z orožjem v Albanijo, ampak v najpopolnejšem soglasju z Italijo počakali, kako se bodo nadalje razvijali tamošnji dogodki. Za sedaj torej ne bomo posredno upivali na usodo Albanije. V jeziku navadnih ljudi se to pravi, z Italijo ne gremo skupaj pomirjevati Albanijo, ampak bomo poizkusili vsa sredstva, da se bodo albanske razmere razvile kolikor možno najbolj ugodno za Avstrijo in neugodno za Italijo. Ako se nam to posreči, bomo vsaj enkrat z Berhtoldom lahko zadovoljni.

Izjemno stanje v Bosni.

Sedaj se izve, da je izjemno stanje v Bosni in Hercegovini posebno vroče zagovarjal stari poljski lisjak, skupni finančni minister Bilinski. Generala Potiorek in Apel sta se udala, ker nista hotela nositi vse odgovornosti, ako bi se res kaj zgodilo. Obenem je dal Bilinski zaključiti deželni zbor. Vsakdo si je moral misliti, da se je zaključenje zgodilo radi tega, ker se je bilo bati od saborske večine za državo neljubih sklepov. Toda tako lahko misli samo isti, ki razmer ne pozna. Večino v saboru tvorijo mohamedani in Hrvatje, o katerih je znano, da so oboji ves čas balkanske vojske čustvovali s Turki radi globoke mržnje, ki jo gojijo do srbskega plemena. Ta večina in ž njo deželni zbor bi se dala celo pridobiti, da bi brez-pogojno in glasno odobrila našo zunanjo politiko. Toda Bilinski je hotel tudi to večino pred avstrijskim svetom označiti kot za državo nezanesljivo ali vsaj ne popolnoma zanesljivo, in zato je deželni zbor z ozirom na zunanje zadeve zaključil. Glavni vzrok pa je ta, ker je hotel sabor izreči Bilinskemu nezaupnico. En dan pred zaključkom je naredila večina deželni svet nesklepčen, da pokaže svojo nezadovoljnost nad Bilinskijem, ki je vedno bolj odkrito vrival v Bosno Madžare in Nemce, a zapostavljal domačine. Do odkritega nasprotstva pa je prišlo, ko je hotel utihotapiti na železnice madžarski in nemški jezik. Bosna in Hercegovina si ničesar ne želita bolj gorko,

Nekaj o Albancih.

Ker se v zadnjem času mnogo govori in piše o Albancih, mislimo, da ne bo odveč, ako tudi naš list zopet prinese par črtic o tem narodu, ki je izmed vseh evropskih narodov najbrž na najnižji stopinji omike.

Albanci, ali kakor jih Turki imenujejo, Arnavti, prebivajo med Skadrskim jezerom, izlivom reke Arde, Jadranskim morjem in pinduškimi pogorjem. Vseh je okoli 1 milijon. V Severni Albaniji prevladuje pravoslavna vera, v Srednji katoliška, v južnih krajih pa mohamedanska. Cel narod je razdeljen v dve skupini, od katerih je vsaka razcepljena v več plemen, ki živijo v vednem medsebojnem sovraštvu in krvnem maščevanju.

Pri narodih, ki so na najnižji stopinji omike, občina ali država ne kaznuje nobenega umora, bodisi nameravanega ali nenameravanega, ampak vse prepušča sorodnikom umorjenega, ki maščujejo njegovo smrt z umori morilec ali morilčevih sorodnikov, večsah do popolnega uničenja celega plemena. V tem obstoji krvno maščevanje, ki je bilo v Albaniji postavno dovoljeno in se smatra za versko dolžnost, katero mora vsakdo vestno in sveto izpolnjevati. V Gornji Albaniji umre na ta način več kot dve tretjini moških prebivalcev. Krvno sovraštvo je tudi med znanima Džavid-pašo in Esad-pašo, kar se je ob priliki zadnjih dogodkov na Balkanu javno pokazalo.

Kakor rečeno, so Albanci na nizki stopinji omike. Nimajo niti svoje abecede. L. 1889. jim je neki rodoljub sestavil albanski abecednik, ki se pa radi turške nasilnosti ni mogel razširiti. Ko so namreč hoteli tiskati sv. pismo po tem abecedniku, je turška vlada takoj zaprla njihovo tiskarno. Leta 1908. je bil prvi albanski narodni zbor, ki je imel nalogo, sestaviti na-

rodni abecednik. Po dolgem posvetovanju so prevzeli latinsko abecedo. V naslednjem letu je bil drugi narodni zbor v mestu Elbasan, ki je potrdil sklepe prvega. Tega leta je albanski narod prvokrat začutil potrebo, da si izposodi tujo abecedo, in sedaj, ko so komaj pretekla štiri leta, so mu evropske države že dale izpričevalo zrelosti za lastno državo.

Albanci so edini narod v Evropi, ki nima nobene svoje knjige. Omikani Albanci pišejo deloma srbsko-hrvaško, deloma turško, večsah tudi laško in francosko. Albansko ljudstvo nima niti narodnih pesmi. Niti o Skadru nimajo nobene pripovedke, dočim je povsod znana srbska narodna pesem o zidanju mesta Skadra.

Albanska zgodovina je zelo borna. L. 200 po Kr. so osvojili Rimljani albanske pokrajine, kjer so se pozneje za časa preseljevanja narodov naselili Goti, Ogrvi in drugi narodi. Ko so se leta 640. Srbi in Hrvatje naselili v Dalmaciji, so si sčasoma osvojili vso severno Albanijo, ki je bila skozi 720 let pod srbskim cesarstvom (do l. 1360). Albanci so ohranili svoj spomin na srbskega kralja Vladimirja, ki je bil proglašen za svetnika, in ga še dandanes častijo kot patrona v Draču. Slavni srbski car Dušan Silni je imel svoj sedež v Skadru, od koder si je osvojil tudi južno Albanijo. Imenoval se je tudi kralj Albanije. Pod njegovo vlado so bili Albanci in Srbi en sam politični narod.

Po smrti Dušana Silnega (umrl l. 1355) so nastali razni prepri, katerih se je gospodar Skadra, po imenu Balš, poslužil v svojo korist in je skupno s svojimi sinovi si osvojil še nekatere druge kraje južno od Skadra. Njegov rod je pozneje sprejel katoliško vero in zavzel morskobal v Dračem vred. Polagoma so si osvojili Balšičevi potomci celo srednjo Albanijo, tako, da se je njihovo posestvo raztezalo od najjužnejše me-

je do reke Neretve v Hercegovini. L. 1383. pa so Turki premagali Albance in 6 let pozneje pa Srbe (l. 1389). V 15. stoletju se je albanski junak Skender-beg dolgo let boril zoper Turka. Po njegovi smrti (umrl l. 1468.) je padla Albanija v turško oblast. Albanci so se poturčili in deloma tudi pomohamedanili, a kljub temu so jih Turki vedno sovražili.

Albanija je revna dežela. Sicer je bogata po naravi, a njeni prebivalci niso znali do sedaj izkoristiti naravnih zakladov. V vednih medsebojnih preprih nimajo pravega časa za obdelovanje zemlje, ampak se potikajo po gozdovih in prežijo na plen. Hiše so zidane iz lima in trsja ter imajo samo po 2 sobi: eno za moške, drugo za ženske. Namesto oken imajo tupatam luknje.

Albanci so vedno in povsod oboroženi. Svojega revolverja in pasa s patronami ne odložijo nikdar. Njihovi obrabi so divji. Kot pokrivalo nosijo preko glave zavezan prt. Ženske so navadno lepe, le žal, da jih Albanec premalo ceni. Njihova vrednost obstoji v tem, da morajo in kolikor morejo delati. Med ženitvijo se dogovorijo o njeni ceni, ki znaša toliko, kolikor stara dobra puška ali pa kakšno govedo.

Izmed šeg in navad albanskega ljudstva se more omeniti le njihova gostoljubnost, s katero sprejmejo tučca, do katerega imajo zaupanje.

Takšni so prebivalci bodoče Albanije, ki bo po milosti Evrope kmalu postala samostojna država ter bo štela kakih 750.000 prebivalcev. Albanski knežji prestol je na razpolago in velevlasti pridno preiskujejo tistim, ki se ponujajo, da bi radi sedeli na njem, glavo, srce in obisti, pred vsem pa denarnico. Treba bo za prvo silo do 200 milijonov kronic, in tudi za to „malenkost“ velikodušna mati Evropa ne bo v zadregi.

nego da Bilinski kmalu izgine kot upravitelj Bosne in Hercegovine.

Zakaj nasprotje med Belgari in Srbi.

Težave zaradi mej med Belgarijo, Srbijo in Grčijo še niso poravnane. Vendar je upati od upliva Rusije in od razsodnosti balkanskih zaveznikov, da se težave ne bodo razrešile z orožjem, kakor bi to tako srčno radi videli jugoslovanski prijatelji med Nemci.

Ne moremo si prikriti, da obstoji med Belgari in Srbi zaradi novih mej na zavzetem ozemlju hudo nasprotstvo, hujše celo nego med Belgari in Grki. In vendar se razglaja, da so Srbi in Belgari že pred vojsko med seboj natančno določili meje za slučaj, da natepejo Turke. Zakaj se torej sedaj Srbi, kakor je znano, nočejo držati sklenjenih dogovorov? Ali je to res kriva srbska nepoštenost, kakor natolečujejo Nemci? Stvar ima popolnoma drugo ozadje, iz katerega nam postaja srbska nezadovoljnost pač razumljiva. Dogovori Belgarije in Srbije pred vojsko so računali s tem, da zavzame Srbija one pokrajine, ki se danes štejejo za bodočo Albanijo, in da bo potem segala do Jadranskega morja, dočim bo Belgarija raztegnila svojo moč proti Egejskemu morju. Toda prišlo je drugače. Srbija ni smela v Albanijo in na Jadransko morje, to pot sta ji zabranili Italija in Avstrija. Zato je Srbija svoje čete obrnila proti ozemlju, ki je bilo po dogovoru odmerjeno Belgariji. Belgarija sama je imela preveliko opravka pred Odrinom in pri Cataldči ter bi mogla še-le sedaj po padcu Odrina poslati svoje čete proti Solunu. Toda sedaj so bili v teh krajih že Srbi in Grki.

Kako se bo končalo nesporazumljenje, se ne ve. Vsi Slovani upajo, da mirno, kajti vojska med slovanskimi brati, ki so bili še ravnokar zavezniki proti Turkom, bi naredila vsepovsod zelo slab utis. Pravijo, da se je Belgarija z Grško že sporazumela ter ji prepustila Solun, glede Srbije pa prepustila vso sporno zadevo razsodbi ruskega carja. Sedaj še čakajo, da se tudi Srbija uda brezpogojno ruskemu razsodništvu.

Novo črnogorsko ministrstvo.

Ko je ministrski predsednik general Martinovič s celotnim ministrstvom odstopil, kakor smo zadnjič poročali, ker ni odobral izročitve zavzetega Skadra velevlastim, je kralj Nikita poveril sestavo novega ministrstva generalu Janko Vukotiču, ki je ministrstvo sledeče sestavil: ministrstvo za zunanje zadeve polkovnik Plamenac, notranje Gojnovič, pravosodno Bakič, finančno Popovič, naučno Mijuškovič, vojno ministrstvo pa obdrži Vukotič sam. Novi ministrski predsednik je znan kot zelo odločen mož, krepke postave in je posebno med častniki zelo priljubljen. Ostali člani nove vlade so večinoma mlajši častniki.

Velik požar v Skadru.

Na dosedaj neznan način je izbruhnil dne 7. t. m. v Skadru velik požar, ki je uničil okoli 2000 prodajalnic. Skoda je velika, ker je zgorelo mnogo dragocenih preprog, svile, srebrnine in zlata. Po prizadevanju črnogorskega vojaštva se je posrečilo požar omejiti, ki se je vsled ozkih ulic jako hitro razširil po celem bazarju. Govorice, da bi bilo črnogorsko vojaštvo zanetilo ogenj vsled maščevanja, so širili iz kraja Jugoslovonom nasprotni nemški listi, a so sedaj tudi utihnili, ker se je uradno dokazalo, da so neutemeljene. Ravno Črnogorci v Skadru so se najbolj trudili, da se je ogenj omejil in ni napravil še večje škode. Nemška zlobnost pri ogovarjanju pa postaja že več kot ostudna.

Lakota v Skadru in Albaniji.

O razmerah, ki so vladale v Skadru neposredno pred padcem, je izjavil Esad-paša sledeče: Vsak dan je umrlo na lakoti okoli 30 ljudi. Mesto sem predal še-le tedaj, ko je zmanjkalo zadnji kosček hrane. Mesto se je udalo le radi lakote. Od vseh strani se je slišalo ječanje gladnih, ki so umirali v strašnih bolečinah. Matere so držale svoje otroke v naročju in prosile mimo idočih za usmiljenje in pomoč. Vojaki so bili skrajno nezadovoljni in niso hoteli več jesti pokvarjenega konjskega mesa. Pri predaji Skadra so našli ljudi, ki niso že več kot 50 ur ničesar jedli. Drugi pa so se hranili s travo in listjem, dokler niso o nemogli in od krčnih bolečin umrli.

V Albaniji vlada še sedaj velika lakota. V celi deželi se ne more dobiti nobene živine. Polja so opustošena in za delj časa uničena. Avstrija je odposlala skadrskim prebivalcem na pomoč parnik „Metkovič“, ki je preskrbljen s potrebnimi živili.

Kdaj bo mir?

Balkanske zvezne države so se izjavile, da so pripravljene, skleniti popoln mir s Turčijo na podlagi od velevlasti predloženih mirovnih pogojev. Pred no pa še podpiše popoln mir, se bodo vršila v Londonu končna mirovna pogajanja. Nekatere balkanske države so za ta pogajanja že imenovalle svoje zastopnike. Položaj je trenutno ta-le: Mirovna pogajanja še niso končana, pri pogajanjih glede vojne odškodnine in končnih mej še čakajo velike težave, albansko vprašanje, posebno z ozirom na južno mejo, še čaka popolne rešitve, meje med balkanskimi zavezniki še niso končno rešene, zato je še vedno lahko mogoče, da pride do nepričakovanih dogodkov. Avstrija izjavlja, da svoje vojaštvo na Balkanu ne bo odpoklicala, dokler razmere na Balkanu niso urejene.

Somišljeniki, agitirajte za naš list!

Politični ogled.

— Državni zbor je sklican za danes, dne 15. maja ob 11. uri dopoldne k spomladanskemu zasedanju. Načelniki klubov so poklicani ta dan pred sejo državnega zbora k posvetovanju, da določijo vspeored za zasedanje. Delovni načrt državnega zbora bo obsegal najbrž začasni proračun za drugo polovico tekočega leta, polletno podaljšanje začasnega poslovnega reda in najbrž tudi nove davke, vsaj nekatere. Skoro gotovo bodo tudi razne stranke vložile interpelacije na vlado glede mednarodnega vprašanja in balkanskih zadev. Baje bo na te interpelacije odgovoril v imenu zunanega ministra grofa Berhtolda ministrski predsednik grof Stürgkh. Mnogi listi so mnenja, da sedanje zasedanje državnega zbora skoro gotovo ne bo plodovito, ker so se nasprotstva med Poljaki in Rusini v Galiciji radi volilne izpremembe zelo poostriila in ker so tudi razmere med Čehi in Nemci na Češkem radi deželnega zbora in neugodno uspehlih spravnihi pogajanjih zelo napete. Jugoslovani pa tudi ne bodo šli za vlado po kostanj v žrjavico, ker se nas Slovence in Hrvate še vedno tepe z nemškimi in madžarskimi korobačem.

— Slovesko-Hrvaško. Goriški in tržaški Slovenci se prav pridno pripravljajo na deželnozborske volitve. Prihodnji teden bo postavila Slovenska ljudska Stranka svoje kandidate. Po Binkoštih bo strankino vodstvo začelo s prirejanjem volilnih shodov. Tržaški Slovenci imajo volilni odbor, ki neprestano posluje. Dan za dnevom se prirejajo shodi v mestu in okolici. Italijani se zelo boje slovanske moči ob Adriji. Prejšnje čase se Slovenci v Trstu niti pokazati niso smeli v večjem obsegu, sedaj pa prirejajo po tržaških ulicah slavnostne obhode in nihče si ne upa več nastopati proti njim. Slovanska moč ob sinji Adriji raste. — V Karlovcu na Hrvaškem so se vršile pred tednom občinske volitve. Na celi črti so zmagaie združene hrvaške domoljubne stranke. Pristaši Madžarov ali takozvani madžaroni so popolnoma propadli. Vlada je karlovaški občinski zastop zaporedoma večkrat razpustila, ker se ni hotel pokoriti vladnim nakanam; Čuvaj je dal pozapreti več odličnih meščanov, a vse ni nič pomagalo. Zmaga je na strani hrvaških domoljubov. — V pokoj je stopil poveljnik hrvaško-orskega domobranstva, general Klobučar, ki je bil, kakor poročajo hrvaški listi, navdušen Hrvat. Za njegovega naslednika je imenovan general Franc Rožar. Generalu Klobučarju se je cesar za njegove zasluge zahvalil z lastnoročnim pismom. — Dne 6. maja je bil bosanski deželni zbor zaključen.

— Češko. Zaupniki čeških katoliških organizacij so dne 22. aprila sklenili, da se bo vršil v Kolínu češki katoliški shod. — V časopisih češke kmečke (agrarne) stranke se vedno glasneje zahteva, da njeni poslanci v državnem zboru stopijo v opozicijo in gre do skupno s slovanskimi kmečkimi poslanci. Češka nemška javnost se namreč spominja, da je bil upliv in ugled češke kmečke stranke v državnem zboru istokrat največji, ko je v prejšnjem državnem zboru hodila roko v roki z našimi slovanskimi poslanci. Od kar pa so češke agrarce vodili mladočehi, postali so od dne do dne manjšega pomena. Ako bo češka agrarna stranka na Dunaju to izpeljala, kar doma zahtevajo njeni časopisi, da stopi v opozicijo, potem je tudi vladna večina zelo omajana. Sploh stojijo vse stranke, razun slovenske, na slabih nogah. Liberalni Nemci se kregajo med seboj, ravno tako Poljaki, Čehi gre do narazen, le Slovenci, Rusini in socialni demokrati stojijo trdno.

— Galicija. Kakor poročajo listi, namerava vlada v najbližjem času razpustiti deželni zbor, ker je nemogoče doseči pod sedanjimi razmerami sporazum med Poljaki in Rusini glede gališke deželnozborske volil. prenosove. V tem oziru so se vršila pretekli teden med vlado in zastopniki Poljakov ter Rusini posvetovanja, ki pa niso prinesla zaželjenega uspeha. Cesarški namestnik Bobrzynski, hud nasprotnik katoliški duhovščine in velik pokrovitelj židov, namerava potem, ko izvede nove volitve, odstopiti. Nekatera poročila se glase, da bo celo pred volitvami že odstopil. Okrajna glavarstva so baje že začela s predpripravami za volitve.

— Ogrsko. Državnozborskih sej se je dosedaj udeleževala samo večina. Sedaj pa razglaja opozicijski poslanci, da se bo prihodnjih sej državnega zbora udeležila tudi manjšina in bo z vso silo nastopila proti večini. Dosedaj je državni zbor razpravljaval o nekaterih manjših vladnih predlogih: o pogodbi s paraplovno družbo „Avstro-Amerikana“, o ustanovitvi ogrske tovarne za topove itd. — Dne 21. maja se bo zopet vršila sodnijska obravnava radi znane umazane milijonske zadeve ministrskega predsednika Lukača. K obravnavi mora priti Lukač, poslanec Deši in 24 prič. Zaslišanih bo tudi več višjih ministrskih uradnikov. — Košutova in Justova stranka, ki tvoriata jedro opozicije proti vladi in sedanji večini, se namerava združiti v skupno stranko. — Nek neimenovan slovaški rodoljub v Ameriki je daroval za hrvaške narodne šole in časnike 500.000 K. Ogrska vlada pa hoče sedaj ta denar zapleniti.

— Nemčija. Pruski deželni zbor je nemški cesar razpustil, ker mu je potekla poslovna doba. Nove volitve bodo najbrž v jeseni. Volilni boj bo veljal posebno proti Poljakom, katere bi liberalni Nemci radi z vso silo prignali z njih rodne grude samo radi tega, ker so Slovani. — Nemški cesar Viljem II. bo letos obhajal 25letnico svojega vladanja. Ob tej priliki bo pomiloščenih večje število jetnikov po vsej državi.

— Poroke edine cesarjeve hčerke se bosta baje udeležila tudi angleški kralj in ruski car kot sorodnika cesarjeva. — Na sled so prišli na Nemškem zopet novemu škandalu. Zasledili so več velikih trgovcev, ki so nemško vojaško orožje, kupljeno od vojakov in častnikov, prodajali čez mejo na Francosko.

— Italija. Organizacija laških katoličanov je imela v Rimu veličastno zborovanje, kateremu je predsedoval znani grof De la Torre. Posvetovalo se je, kako bi bilo mogoče povsod uresničiti katoliške misli s skupnim in složnim delovanjem vseh stanov. Sv. Oče se za to društvo zelo zanima.

— Francosko. Alfonz, kralj španski, je pretečeni teden obiskal predsednika francoske ljudovlade, Poenkareja, in se je več dni mudil v Parizu in okolici. V navzočnosti kralja Alfonza so se vršile v pariški okolici velike vaje francoske artilerije in konjenice. Francozi so sprejeli španskega kralja z velikimi častmi in veseljem. Vendar so tudi anarhisti zasledovali Alfonza po vseh njegovih potih in je morala policija in vojaštvo vedno stražiti kralja in pa njegovo spremstvo. Listi poročajo, da bo Španija najbrž pristopila k rusko-francoski-angleški trozvezi. Na ta način bo trozveza Avstrije, Nemčije in Italije zopet oslabšana. — Armadni odsek francoske državne zbornice je sprejel vladni predlog, da se na Francoskem namesto 2letne, vpelje zopet 3letno vojaško službo.

— Azija. Kitajska ljudovlada je začela z velikimi novotarijami. Preosnovati hoče po evropskem načinu svojo armado, povečati vojno mornarico, preurediti urade, šole in industrijo. A za to ji manjka denarja. Sedaj iščejo Kitajci denar v Evropi. In kakor poročajo listi, se je posrečilo kitajskim državnikom dobiti pri družbi avstrijskih, francoskih in angleških milijonarjev posojilo v znesku 3/4 milijona funtov šterlingov (1 funt šterling — angleški denar — je 24 K avstrijske veljave), torej okroglo 84 milijonov kron. S tem denarjem si hoče oskrbeti Kitajska več novodobnih bojnih ladij. Oboroževanje Kitajske pomeni ost proti Rusiji. Po raznih pokrajinah Kitajske je radi najetja posojila nastalo razburjenje. Posebno pristaši stare vladarske hiše hujskajo proti sedanji vladi in osobito proti voditelju vlade, Juanšikaju, ki kandidira za predsednika ljudovlade.

Razne novice.

Godovi prihodnjega tedna.

18. nedelja: prva po Binkoštih, Presv. Trojica.
19. nodeljek: Celestin, papež; Ivo, spozn.
20. torek: Bernardin, spozn.; Bazila, dev. in mač.
21. sredo: Valens, m.; Feliks Kant, spozn.
22. četrtek: Sv. Ružičje Telo; Helena, dev.
23. petek: Deziderij, škof; Andrej Bob.
24. sobota: Marija Dev. Pomočnica kristjanov.

* Sv. Oče. Stanje sv. Očeta se je zdatno izboljšalo, tako, da je mogel dne 7. t. m. prvič po svoji bolezni zopet darovati sv. mašo.

* Iz sodnijske službe. Dosedanji prvi državni pravdnik v Celju, dr. Emanuel Bayer, je imenovan za nadsvetnika pri deželnem sodišču v Gradcu. O njem se je pred kratkim govorilo radi tega, ker ni zaplenil članka celjske „Vahtarice“, v katerem je ostudno pisala o avstrijskem prestolonasledniku. Vedelo se je, da bo mož kmalu šel iz Celja, toda to nas je sedaj presenetilo, da pride v Gradec. Dr. Bayer, sedaj odličen uradnik katoliške Avstrije, vzgaja svoje otroke protestantski.

* Iz finančne službe. Davčni oficijal Emil Pleškovic je imenovan za davčnega upravitelja, davčni praktikant Adolf Bristovič pa za davčnega asistenta.

* Razpisana učiteljska mesta. Na trirazredni ljudski šoli v Hočah pri Mariboru je razpisano mesto učiteljice. Prošnje do 10. junija. Na dvorazrednici v Selah pri Ptujju pa je razpisano mesto nadučiteljca. — Prošnje do 31. t. m.

* Katoliški dijaki napadani. Nemško katoliško dijaško društvo „Karolina“ v Gradcu je slavilo o binkoštnih praznikih 25letnico svojega obstoja. Svobodomiselnemu nemško dijaštvu pa je hotelo to z napadi na katoliške dijake zabraniti. Prišlo je do takih spopadov, da so morali tudi vojaštvo poklicati, da vzdržuje red. Se pred kratkim je sedanji voditelj krščansko-socialne stranke, dunajski župan dr. Weißkirchner, govoril za sodelovanje nemških strank, katoliških in svobodomiselnih, ter vzkliknil bahate besede: Nekdaj smo bili združeni kristjani, danes smo združeni Nemci. Graški katoliški dijaki bi sedaj dunajskemu županu lahko povedali, kako prijetno je to, kadar se paliče svobodomiselnih študentov združijo z glavami katoliških študentov.

* 80letnica zaslužnega moža. Bivši poveljnik naše vojne mornarice, admiral H. pl. Spaun, je obhajal dne 9. t. m. 80letnico svojega življenja. Kot vrhovni poveljnik vojnega brodovalja si je pridobil mnogo zaslug za državo. Kot mož-postenjak si je pridobil s svojim nepristranskim občevanjem splošno priljubljenost. Slavljence je naš slovenski rojak in živi sedaj večinoma v Gorici.

* Kapucinski red je razširjen po celem svetu in obstoji iz 54 redovnih pokrajin, v katerih živi 5303 mašnikov, 1122 klerikov, 244 novincev, 2956 bratov-lajkov, 240 kandidatov in 176 redovnih tretjerednikov. Ta redovna „armada“ obstoji torej iz 10.141 bojevnikov. Red ima tudi 41 misijonskih postaj v vseh delih sveta, kjer deluje 698 mašnikov in 255 lajkov. Kapucini imajo sedaj enega kardinala, 6 nadškofov in 16 škofov. Kapucini so pri našem ljudstvu zelo v časti in imajo na slovenskih tleh sledeče samostane: Celje,